

utvägen **nytt**

”Gör rätt saker
från början”

DAN ROBERTS, VIKING LINE Sid 4

SYSTEMATISKT BRANDSKYDDSARBETE PÅ PLANNJA SIBA	3
TILLGÄNGLIGHET FÖR RÖRELSEHINDRADE	5
METTE LINDAHL-OLSSON, RÄDDNINGSVERKET	7

Utbildning bästa investeringen

Välkommen till Utvägenytt i ny kostym! Vi satsar på att ge er läsare fler sidor, bredare innehåll och förhoppningsvis ännu mer nyttig information om brand- och utrymnings-säkerhet än tidigare. Hoppas ni uppskattar vår nya tidning.

Jag vill här passa på att slå ett slag för nyttan och vikten av att utbilda personalen i brand- och utrymnings-säkerhet. Utbildning är ofta den mest kostnadseffektiva och bästa investeringen för att åstadkomma riskmedvetenhet och livsviktiga kunskaper hos personalen.

Det kan handla om allt från att lära personalen hur man hanterar en brandsläckare för att undvika att större materiella eller personsador uppkommer, till HLR-utbildning (Hjärt-Lung-räddning) som kan vara direkt avgörande för att rädda liv.

Utbildning ska ske kontinuerligt. Om det var länge sedan ert företag ordnade en utbildning, så kan det vara dags. Om ni har nyanställt eller tar in säsongsanställda kan det också vara ett lämpligt tillfälle.

Utvägen har ett brett utbildningsprogram, som täcker de flesta av dessa områden. Beställ gärna vår folder som beskriver utbildningarna, eller titta in på vår hemsida www.utvagen.se.

Tänk också på att utbildningar av det här slaget är nästan de enda utbildningar som är gemensamma för all personal. Bra att arrangera i samband med andra gemensamma aktiviteter.

Utvägen går allt bättre. Dagligen får vi bevis på att vårt utbud stämmer överens med den efterfrågan som finns på marknaden. Därför kan ni tryggt höra av er till något av våra kontor för att anlita oss.

”Utbildning är ofta den mest kostnadseffektiva och bästa investeringen för att åstadkomma riskmedvetenhet och livsviktiga kunskaper hos personalen.”

PER ÖSTER, VD UTVÄGEN

Utvägen utbildar personal på Skansen.

Brandskyddsansvaret gäller även sommarvikarier

Brandskyddet på ett företag är något som angår alla som arbetar där. En brand kan få allvarliga konsekvenser för både företaget och den anställde. Statistik visar att de flesta brandtillbud inträffar under produktionstid när verksamheten är i full gång, och det är de anställda som är först på plats när olyckan är framme.

Samhället ställer krav på förebyggande brandskydd. Dessa krav regleras av Lagen om skydd mot olyckor, som ersatt Räddningstjänstlagen, och ligger till grund för utbildning och brandskyddskontroll.

De vanligaste bränderna är lätta att släcka om insatsen görs tidigt. Grunden i ett företags brand- och utrymnings-skydd utgörs av de anställda. Alla har ansvar och skyldighet

att ingripa för att begränsa skador orsakade av brand. Ytterligare en skyldighet är att följa de interna brandföreskrifterna på företaget, för att förebygga uppkomst av brand.

Utvägen utbildar kontinuerligt personal på företag i brand- och utrymnings-säkerhet. Under sommaren inom servicenäringar eller i fjällen under vintern så anställs tillfällig personal, säsongsarbetare, semestervikarier och liknande. Vad många inte tänker på är att dessa måste ha samma utbildning och kunskaper som de fast anställda.

Just nu och sedan flera år utbildas personalen på Skansen i Stockholm i brand- och utrymnings-säkerhet. Utvägens utbildningar anpassas efter företagets specifika behov. ◀

Utvägenytt nr 1-2007

Glöm inte vikarierna!	sid 2
Systemetiskt brandskyddsarbete på Plannja Siba	sid 3
Profilen: Mikael Leijon i Kalmar	sid 3
Säkerhetsarbete på Viking Line	sid 4-5
HLR-utbildning light	sid 6
Tillgänglighet för rörelsehindrade	sid 6
Tipset: Rensa utrymningsvägarna!	sid 6
Intervjun: Mette Lindahl-Olsson Räddningsverket	sid 7
Tävling	sid 7
Här hittar du oss!	sid 8

Vi är mycket nöjda med Utvägen

Charlie Christiansen är ansvarig för brandskyddsutbildning på Plannja Siba i Järnforsen. De har anlitat Utvägen i Kalmar i tolv år, med gott resultat.

Charlie Christiansen är säkerhetsansvarig på Plannja Siba i Järnforsen.

– Vi är mycket nöjda med samarbetet, säger Charlie Christiansen. 1995 började vi samarbetet, där Utvägen gjorde en nulägesanalys. Därefter har det rullat på med kontinuerlig uppdatering av allt från den fysiska uppmärksningen till genomgång av det systematiska brandskyddet.

FAKTA PLANNJA SIBA AB

Tillverkar Plannjas alla produkter inom produktområdet takavvattning, exempelvis hängrännor, rör och kompletta system. Företaget ligger i Järnforsen i Småland. Plannja Sibas produkter säljs till både proffs- och privatmarknaden. Företaget har 100 anställda och omsätter 200 miljoner kronor.

Utvägen har genomfört grundutbildning av hela personalen, 100 personer. Till det kommer HLR-utbildning som görs med halva personalstyrkan vart annat år. Varje år görs en revision av det systematiska brandskyddsarbetet.

Charlie Christiansen framhåller att den kontinuerliga utbildningen är viktig, eftersom ny personal kommer in och kunskaperna måste fräschas upp. Nya saker tillkommer i utbildningarna och Utvägen ser till att de är uppdaterade.

– Utvägen är en entreprenör som vi verkligen litar på, säger Charlie Christiansen. En stor fördel är att de kan ta ansvar för helheten. Om det är något

som ligger utanför deras kärnområde, så tar de in folk som kan hjälpa till med det också. Tillgänglighet och service är också en styrka hos Utvägen.

Skyddsombuden och produktionsamordnarna har utbildats i det systematiska brandskyddsarbetet, där Plannja Siba tillsammans med Utvägen upprättat stycklistor för de olika ansvarsområdena. Två gånger per år görs brandskyddsronder och där är stycklistorna ett utmärkt hjälpmedel. Charlie Christiansen tycker att det arbetet är mycket väl genomtänkt.

– Människor av kött och blod är det viktigaste på varje arbetsplats, avslutar Charlie Christiansen. Man kan aldrig underskatta vikten av att se till att alla är utbildade i säkerhetsfrågor. ◀

DETTA HAR UTVÄGEN GJORT HOS PLANNJA SIBA

- Nulägesanalys
- Uppmärkning och kontroll
- Systematiskt brandskyddsarbete
- Grundutbildning
- HLR-utbildning
- Revision av SBA

Kontakta utvägen för mer information

Mikael Leijon
0480-40 37 90
mikael.leijon@utvagen.se

Profilen

Mikael Leijon,
Utvägen Sydost

Namn: Mikael Leijon
Född: 1961
Bor: Stora Rör Öland
Yrke: Ansvarig Utvägen Sydost
Familj: Fru och fyra barn
Fritid: Fotboll, resor och matlagning

Hej Mikael, berätta om din karriär hos Utvägen!

– Jag började redan 1989 på Utvägen i Kalmar, så jag är gammal i gården.

Hur har utvecklingen varit?

– Från början jobbade vi till 80 procent med uppmärkning, 10 procent konsultation och 10 procent utbildning. Idag fördelar sig arbetsområdena lika mellan de olika delarna.

Hur har det gått och hur går det?

– Det går bra, omsättningen ökar stadigt, nu i april och början av maj har orderingen varit väldigt hög. Nya medarbetare kommer in och blir varma i kläderna allt eftersom.

Kan du berätta något om era kunder?

Vi har arbetat med flera stora kunder i många år. Bland annat Landstinget i Blekinge, Swedspan, Stena Aluminium, Södra Cell i Mönsterås, Faurecia i Torsås, Kalmar kommun, ABB och Ericsson i Karlskrona och Plannja Siba i Järnforsen.

Ditt bästa tips för brand- och utrymnings säkerhet?

– Se till att personalen har kunskap om hur larmet fungerar och vad man ska göra när det går. Det skulle spara mycket tid och undvika fara.

Över 200 bränder inom handeln varje år

Mellan 200 och 250 bränder inträffar varje år i butiker, varuhus och gallerior.

Räddningsverkets statistik över åren 1996–2005 visar att antalet bränder inom handeln är relativt oförändrat.

Flest antalet bränder, 247 stycken, inträffade 2003. Lägst antalet noterades 2004 med 197 stycken.

När du som kund besöker

butiker, varuhus eller gallerior bör du ta för vana att alltid kontrollera var utrymningsvägarna finns.

Leta efter den grönvita utrymningsskylten!

Vid en brand har du mycket större möjligheter att klara dig utan problem om du vet hur du snabbt ska ta dig ut ur varuhus eller gallerior med flera våningsplan. ◀

BRÄNDER INOM HANDELN

År	Antal
1996	217
1997	240
1998	231
1999	226
2000	235
2001	246
2002	227
2003	247
2004	197
2005	221

På sjön sitter alla i samma båt

Om det brinner till havs måste utrymning och säkerhet klaffa. Besättningen måste kunna lösa situationen helt själv, någon närliggande Räddningstjänst finns inte att ringa. Vi var med när Viking Line visade upp sitt säkerhetsarbete för Utvägens kunder ombord på M/S Gabriella.

På Viking Line är säkerhetsarbetet väl utvecklat. Mycket av arbetet handlar om att förebygga, men stor vikt läggs också på övningar och detaljerade planer för hur alla ska agera vid en kris-

situation.

Dan Roberts, sjösäkerhetsinspektör och trafikchef på Viking Line, förklarar att besättningen ska kunna hantera en brand ombord.

– Gör vi rätt saker i början av branden kan vi undvika att

det blir ett riktigt allvarligt tillbud.

För att vara så effektiva som möjligt vid en eventuell krissituation är så gott som hela besättningen delaktig i utrymningsarbetet. Alla tillhör en grupp och var och en

har tydliga uppgifter vid ett räddningsarbete. För att fungera vid en verklig situation övar grupperna på olika sätt varje vecka.

Besättningen i brandgrupperna, båtens egen brandkår, utbildas bland annat under ledning av Räddningstjänsten för att kunna utföra släckningsarbete på bästa sätt. Utrymningsgrupperna å sin sida har till uppgift att söka av däckan för att säkerställa att inga personer finns kvar i utrymna. Att söka igenom

Ombord på m/s Gabriella finns 65 stycken livräddningsflottar. Varje flotte tar 25 personer. Dessutom finns sju livbåtar i olika storlekar. De största tar 150 personer.

ett däck tar cirka en halvtimme för en grupp på sex personer.

Övningarna ger resultat. Vid enstaka tillfällen under en ansevärd mängd år har mindre bränder brutit ut på Viking Lines fartyg. Då fungerade allt utrymnings- och släckningsarbete precis enligt de inövade planerna och faran blev aldrig allvarlig.

Sedan katastrofen med Estonia inträffade har mycket hänt inom säkerhetsområdet för rederier. Dan Roberts menar att direkt efter katastrofen satsades mycket på att utveckla teknik, konstruktion och räddningsutrustning. Även om Viking Line alltid legat långt framme vad gäller säkerhet, utvecklades många bitar då.

– Bland annat ändrades kraven på stabilitet. Vi gjorde om konstruktioner i fartygen.

Sedan dess är också livräddningsflottorna självrätande, det vill säga de vänder sig alltid på rätt köl, för att nämna ytterligare ett exempel.

På senare år menar han att utvecklingen kretsat kring individen. Att utbilda besättningen och ta fram processer för säkerhetsarbetet, likväl som att säkerställa kvaliteten.

Just utbildningsnivån på Viking Line imponerar på många av Utvägens kunder. Från så skilda verksamheter som fastighetsbolag, pappersbruk, muséer, sjukhus och revisionsbyråer inspireras många och får idéer som kan omsättas till just deras verksamhet.

Per Öster, vd på Utvägen, berättade inledningsvis att dagen ombord skulle bjuda på spännande saker som ingen förhoppningsvis ska behöva se eller uppleva i verkligheten.

”Säkerhetsarbete går ut på att förebygga”

PER ÖSTER, VD UTVÄGEN

– Säkerhetsarbete går ju ut på att förebygga. Men att få uppleva fingerade situationer som här, hoppas vi ska kunna bidra till ett effektivt agerande om krisen någon gång inträffar. Vi tror på att övning ger färdighet. ◀

FAKTA VIKING LINES FARTYG

- Ett fartyg tar upp till 2 500 passagerare. Oftast ligger antalet passagerare på 1 500–2 000 per avgång.
- Räddningsvästar finns för fler än maxantalet passagerare. På så vis vet besättningen att ingen behöver bli utan.
- Besättningen är omkring 140 man vid varje resa. Av dem är cirka 130 aktiva i olika roller vid ett tillbud.
- Varje fartyg har 1 400 olika larmpunkter. Övervakningskameror finns utspridda över fartyget, fast inte i hytterna. Vid brandlarm från hytter kommer hyttnumret alltid upp på kontrollpanelen uppe på bryggan.

Kontakta utvägen för mer information

Håkan Hedermo
Key Account Manager
018-56 80 80

hakan.hedermo@utvagen.se

Varje fartyg har till och med en egen brandkår. ”Brandmännen” är vanliga besättningsmän som utbildas under ledning av Räddningstjänsten.

Att själva få erfara panikkänslan som kryper på i en rökfylld korridor tyckte många var en nyttig erfarenhet.

Sprinklers i taket lägger som en ridå av vatten över bildäck.

Det finns tillgång till vattnet på utsidan av skrovet via en pump.

Kortare HLR-utbildning

Vid årskiftet infördes en ny och förenklad HLR-utbildning i Sverige. Utbildningen blir betydligt kortare och instruktörens roll kommer att bli mer flexibel.

Tidigare skedde utbildningen under tre timmar, men enligt de nya riktlinjerna från Svenska Rådet för Hjärt-lungräddning har nu utbildningen kortats till 1–1,5 timmar.

– Den stora förändringen i utbildningen är att man lagt mer vikt på de praktiska momenten vid HLR, säger Jon Sjöberg, HLR- och första-hjälpenutbildare vid Utvägen.

Många undersökningar har visat hur svårt det är att komma ihåg det man lärt sig ju längre tid som gått. Nu koncentreras utbildningen på det mest väsentliga och mängden praktisk träning per person ökas.

– Varje kursdeltagare får nu en egen träningsdocka, tidigare var det en docka per grupp som man övade på och observerade hur andra övade, fortsätter Jon. Nu hinner varje deltagare med fler moment.

De nya riktlinjerna öppnar också för möjligheten att anordna fler första-hjälpen utbildningar, enligt Jon.

– Tidigare tog HLR och första hjälpen en dag i anspråk, nu räcker det med en halvdag för bägge utbildningarna. ◀

Många kan räddas efter hjärtstopp.

FAKTA NYA HLR

- Fokus på det mest väsentliga, "tryck och blås"
- Ordningföljd är ändrad, startar med tryck och blås och avslutas med diagnostik och stabilt sidoläge
- En träningsdocka per person
- Kortare kurs
- Nytt utbildningsmaterial
- Alternativa utbildningsmetoder
- Enkelt system för regelbunden träning

Ökad tillgänglighet kräver kontraster

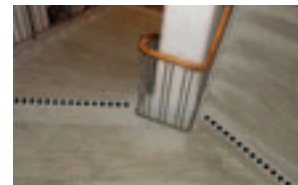
Människor med nedsatt syn ska kunna orientera sig lättare med Utvägens nya markeringar.

Enligt regeringsförordningen från 2001 ska alla offentliga platser och byggnader vara tillgängliga för alla medborgare. Det innebär till exempel att människor som använder rullstol ska kunna ta sig fram, att människor med nedsatt syn ska kunna orientera sig och att människor med nedsatt hörsel ska kunna delta i verksamheten.

Boverket har definierat det i sin författningssamling från 2004 där man säger att gångytor, trappor och ramper ska vara lätta att upptäcka. Trappor ska förses med kontrastmarkeringar så att synsvaga och personer med andra orienteringssvårigheter kan uppfatta nivåskillnaden.

Utvägen har tagit fram produkter för inomhusbruk som

FAKTA FUNKTIONSHINDER

Utvägens nya serie av markeringar

- 1,2 miljoner svenskar bedöms ha någon form av permanent funktionsnedsättning
- Cirka 560 000 personer över 16 år är rörelsehindrade. Av dessa behöver cirka 100 000 rullstol
- Drygt 165 000 personer över 16 år är synskadade. Av dessa är cirka 23 000 blinda eller gravt synskadade
- Cirka 980 000 personer har nedsatt hörsel
- 150 000 över 16 år är helt döva eller har en grav hörselskada
- Cirka 36 000 personer beräknas ha någon form av utvecklingsstörning
- Omkring 2 000 000 människor uppskattas ha någon form av allergi

bland annat består av runda markeringar just för tillgänglighetsanpassning. Markeringarna är runda med en diameter på 50 mm, gjorda i aluminiumfolie så att de både känns och syns. De har en mycket stark självhäftande tejp vilket gör dem lätta att applicera. ◀

SÄKERHETSTIPSET

Rensa utrymningsvägarna!

En av de vanligaste bristerna när Utvägen gör en brandskyddskontroll är att utrymningsvägarna är hindrade av möbler, lagervaror, kartonger eller skräp.

Om utrymningsvägen är blockerad kommer det uppstå problem vid händelse av att arbetsplatsen måste utrymmas. Det är den ansvarige för brandskyddet på arbetsplatsen som har ansvaret för att

se till att fria utrymningsvägar finns och det måste kontrolleras dagligen.

Problemet är att de anställda på en arbetsplats inte alltid tänker på att en bakdörr eller en korridor som inte används särskilt ofta får en annan funktion vid en utrymning. Tydlig uppmärkning är en viktig del för att uppmärksamma medarbetarna på att nödutgångar och utrymningsvägar finns. ◀

Mette Lindahl-Olsson, Räddningsverket:

”Mänskliga faktorn vanligaste orsaken till dödsbränder”

Räddningsverket gör nu en satsning på att öka säkerheten för flerbostadshus. Man har tagit fram informationsmaterial och arbetar förebyggande för att minska antalet bränder. Utvägenytt ringde upp Mette Lindahl-Olsson på Räddningsverket i Karlstad.

Varför är brand- och utrymnings-säkerhet särskilt viktigt i flerbostadshus?

– De flesta dödsbränder sker i flerbostadshus. Förra året hade den kommunala räddningstjänsten 3 000 insatser i flerbostadshus och lika många i villor/småhus. Farorna är särskilt stora eftersom det finns mycket brandfarligt material i ett hem, som man inte tänker på. Vi tycker det är viktigt att flagga för de här farorna och på så sätt få ner antalet bränder.

Var finns de största farorna?

– Cigarrettrökning, stearinljus och torrkokning på spisen är tre vanliga orsaker. Saker som lätt kan undvikas, eller mildras om lägenheten har brandvarnare och de boende får en tidig varning vid brand. En lägenhet skall stå emot

brand i 60 minuter men vi vet att bränder och framförallt brandrök av olika anledningar kan lätt sprida sig till trapphusen och intilliggande lägenheter, blockera utrymningsvägar och på så sätt åstadkomma större skada och fara för andra människor, därför är det särskilt viktigt att uppmärksamma detta.

Vad ska en fastighetsägare eller en bostadsrättsförening tänka på att göra när det gäller brand- och utrymnings-skydd?

– Vi rekommenderar att man bedriver ett systematiskt brandskyddsarbete på fastigheten eller fastigheterna och

informerar de boende om hur brandskyddet är ordnat och vad de kan göra för att förebygga, hantera bränder och larma 112. Det innebär bland annat att utrymningsvägar finns, är uppmärskade och att inga hinder finns i vägen. Det får inte finnas brännbart material i trapphusen, som barnvagnar och liknande. Anlagda bränder blir allt vanligare, så man måste tänka efter före. Vilka dörrar ska vara låsta och vilka i föreningen/huset ska ha tillgång till vilka områden?

Vad kan lägenhetsinnehavaren tänka på?

– Först och främst att sätta upp brandvarnare och se till att batteriet är fräscht. Sedan att undvika de stora farorna jag nämnde med rökning, ljus och spis. De flesta bränder orsakas av den mänskliga faktorn, ofta i samband med alkoholpåverkan eller nedsatt rörelseförmåga på grund av ålder, rörelse- eller förstånds-hinder.

– Vid brand i egen lägenhet bör man ta sig ut och stänga lägenhetsdörren efter sig för att inte sprida brand- och rök-

gaser. Brinner det hos någon granne och trapphuset är rökfyllt bör man stanna i sin lägenhet, larma 112 och invänta räddningstjänstens hjälp att utrymma. ◀

SKYDDA DITT HEM MOT BRÄNDER

Brandvarnare. Är lägenheten större än 60 kvm bör du ha fler. Prova brandvarnaren en gång i månaden. Byt batteri en gång om året.

Släckutrustning. Alla bör ha en handbrandsläckare hemma. Räddningsverket rekommenderar 6 kilo pulverbrandsläckare.

Att tänka på

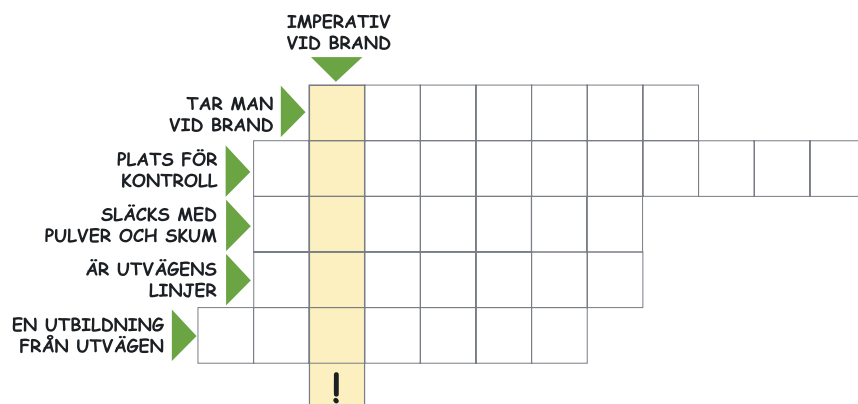
- Släck alltid stearinljus när du lämnar rummet.
- Se till att TV:n står luftigt, ha aldrig dukar, blommor eller levande ljus på TV:n.
- Dra ut kontakten till kaffekokare, hårtork och liknande när de inte används.
- Låt inte disk- och tvättmaskiner vara igång när du sover eller inte är hemma.
- Se till att barn aldrig får tag i tändstickor, cigarettändare el dyl.
- Rök aldrig i sängen.
- Byt trasiga elsladdar.
- Håll trapphuset rent från brännbart material.

Var med i vår tävling. Du kan vinna brandvarnare till hemmet!

SÄKERHETSTÄVLA MED UTVÄGEN:

Vi lottar ut fem hushålls-brandvarnare bland de rätta svaren. Vinnarna meddelas personligen och i nästa nummer av Utvägenytt.

Maila in det rätta svaret till: info@utvagen.se
Sista tävlingsdag är den 20 aug 2007.
Glöm inte ange namn, företag och telefonnummer i mailet.

Vi hjälper dig med brand- och utrymningssäkerhet

Luleå, Umeå, Sundsvall

Harry Gamnes
Tel 0923-756 73
inonor@utvagen.se
070-326 10 01

Sandviken

Anders Löthman
Tel 026-24 82 70
sandviken@utvagen.se
070-333 39 66

Uppsala, Västerås, Stockholm

Anders Uhlander
Tel 018-56 80 50
malardalen@utvagen.se
070-547 91 95

Karlstad

Kent Fernlund
Tel 054 - 56 72 45
karlstad@utvagen.se
070-285 69 30

Södermanland

Per Norén
Tel 08-552 477 22
sormland@utvagen.se
070-552 34 79

Fyrbodal

Lars Malmqvist
Tel 0520-488 544
fyrbodal@utvagen.se
070-550 71 17

Örebro

Christer Wilke
Tel 019-10 87 60
orebro@utvagen.se
070-519 49 47

Linköping

Thomas Johansson
Tel 013-12 85 19
linkoping@utvagen.se
0702-811 669

Västergötland

Arne Hedström
Tel 0511-516 54
vastergotland@utvagen.se
070-761 68 04

Jönköping

Per Nordh
Tel 036-14 85 94
jonkopning@utvagen.se
0706-88 38 55

Sydost

Mikael Leijon
Tel 0480-40 37 90
kalmar@utvagen.se
070-524 86 84

Göteborg

Robert Åkerberg
Tel 031-44 44 48
gbg@utvagen.se
070-604 48 48

Varberg

Tore Pettersson
Tel 0340-835 40
varberg@utvagen.se
070-532 12 34

Malmö Norr

Per Sjöblom
Tel 046-77 60 20
malmoenorr@utvagen.se
070-583 22 55

Malmö Syd

Magnus Berggren
Tel 040-45 77 25
malmosyd@utvagen.se
070-565 77 25

Utvägen har arbetat med rådgivning om brandsäkerhet och utrymning i 20 år

Vi finns på ett 20-tal platser i Sverige och vårt huvudkontor ligger i Uppsala.
Besök gärna vår hemsida www.utvagen.se – för mer information och fler referenser.

Huvudkontor

Utvägen AB Box 64, Sågargatan 10, 751 03 Uppsala
Tel: 018-56 80 80 Fax: 018-56 80 90
E-post: info@utvagen.se www.utvagen.se

